

Til lovforslag nr. L 99

Folketinget 2010-11

Betænkning afgivet af Socialudvalget den 3. februar 2011

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service

(Alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne anbragt i døgninstitution eller på opholdssted)

[af socialministeren (Benedikte Kiær)]

1. Ændringsforslag

Socialministeren har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 15. december 2010 og var til 1. behandling den 18. januar 2011. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og socialministeren sendte den 16. september 2010 dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del – bilag 374 (2009-10). Den 3. december 2010 sendte socialministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 13 spørgsmål til socialministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Flertallet konstaterer med tilfredshed, at ministeren på baggrund af de bekymringer, der blev fremført under 1. behandling, har imødekommet ønsket om, at der bliver fulgt op på kommunernes anvendelse af personlige alarm- eller pejlesystemer, og derfor har stillet ændringsforslag om, at lovændringen skal tages op til revision senest i 2013-14.

Lovforslagets målgruppe er meget lille, men der er tale om en meget indgribende foranstaltning i forhold til den enkelte. Det er derfor vigtigt, som det fremgår af ministerens besvarelse på spørgsmål 3, at udviklingen på området følges. Lige-

ledes er det vigtigt, at det løbende vurderes, om der er behov for yderligere tiltag for at sikre, at den foreslåede bestemmelse finder anvendelse i overensstemmelse med dens formål. Flertallet forudsætter, at den foreslåede lovrevision kan ske på et oplyst grundlag, der omfatter omfanget af, varigheden af og grundlaget for anvendelsen af alarm- eller pejlesystemer, herunder også om der er sket en udvikling i, hvilke grupper der er omfattet af bestemmelsen, og i en retning, som ikke har været hensigten med lovændringen.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt de børn og unge, der bliver udsat for anvendelsen af alarm- eller pejlesystemer, vil få adgang til en uafhængig bistandsperson, kan flertallet konstatere, at ministeren ikke mener, der er behov for en sådan person. Dette skyldes, at kommunalbestyrelserne er forpligtede til at bistå et barn eller en ung, der udtrykker ønske om at klage over anvendelsen af § 123 d.

Flertallet vil følge, hvordan lovforslaget gennemføres af kommunerne. I forbindelse med lovrevisionen forventer flertallet, at der kommer en afklaring af, i hvilket omfang lovændringen har haft betydning.

Med hensyn til varigheden af magtanvendelsen kan flertallet konstatere, at ministeren har tilkendegivet, at bemyndigelsesbestemmelsen vil blive udmøntet med en maksimal periode på 4 måneder. Ligeledes har ministeren tilkendegivet, at varigheden af den maksimale periode kan indgå som et element i den foreslåede revision af loven. Flertallet forventer i den forbindelse, at udgangspunktet ikke vil være den maksimale periode i praksis, men at man til stadighed vil tage udgangspunkt i det enkelte barns og den enkelte unges behov.

Et mindretal i udvalget (EL) vil ved 3. behandling stemme hverken for eller imod lovforslaget. Mindretallet vil stemme for det stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlem af udvalget anerkender, at alarm- eller pejlesystemer kan skabe større sikkerhed og tryghed for børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne og formentlig også kan være med til at afværge personskader og ulykker og

i nogle tilfælde faktisk kan give børnene og de unge større frihed, fordi de ikke behøver at føle sig konstant overvåget. Det er et positivt element i forslaget. På den anden side skal man også anerkende, at der er tale om magtanvendelse og indgreb i den personlige frihed.

Og på grund af den meget stramme økonomiske situation i kommunerne, er EL bange for, at alarm- eller pejlesystemer kan medføre nedskæringer og bruges til at erstatte menneskelig og social kontakt, nærhed og omsorg. EL har bemærket, at det er udførligt beskrevet i bemærkningerne, at det ikke må forekomme. Men det er jo desværre set på andre områder, at økonomien og behovet for nedskæringer bliver sat over hensynet til mennesker.

EL finder det positivt, at ministeren på en række områder har imødekommet nogle af betænkelighederne ved lovforslaget, men mener stadig ikke, at EL kan stemme for et forslag, der risikerer at føre til, at menneskelig kontakt bliver erstattet med alarmsystemer. Dertil kommer, at EL finder det afgørende, at barnet eller den unge kan få en uafhængig bistandsperson, men dette har ministeren ikke ønsket at imødekomme.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Ny paragraf

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Ellen Trane Nørby (V) Erling Bonnesen (V) nfmfd. Louise Schack Elholm (V) Sophie Løhde (V) Martin Henriksen (DF) fmd. Tina Petersen (DF) René Christensen (DF) Vivi Kier (KF) Per Ørum Jørgensen (KD) Mette Frederiksen (S) Orla Hav (S) Julie Skovsby (S) Lise von Seelen (S) Özlem Sara Cekic (SF) Meta Fuglsang (SF) Anne Marie Geisler Andersen (RV) Line Barfod (EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Kristendemokraterne (KD)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Siumut (SIU)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Tjóðveldi (T)	1
Radikale Venstre (RV)	9	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

1) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

Forslag til revision af lovens § 123 d fremsættes senest i folketingsåret 2013-14.«
[Forslag om revision af lovforslaget]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det foreslås, at loven revideres 3 år efter lovens ikrafttræden.

Da der kun forventes et begrænset antal sager årligt efter bestemmelsen, indeholder det fremsatte lovforslag ikke forslag om en lovrevision eller evaluering af bestemmelsen efter 3 år, men alene et forslag om, at Socialministeriet løbende følger anvendelsen af bestemmelsen.

Under 1. behandling blev der imidlertid ytret ønske om, at der bliver fulgt grundigt op på kommunernes anvendelse af muligheden for at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer.

Der er tale om en meget lille målgruppe for lovforslaget, men der er tale om en meget indgribende foranstaltning i forhold til den enkelte. Det er derfor vigtigt, at den foreslåede bestemmelse finder anvendelse i overensstemmelse med dens formål.

Derfor indsættes en revisionsbestemmelse i lovforslaget, så muligheden for at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med nedsat psykisk funktions-evne anbragt i døgninstitution eller på opholdssted revideres i folketingsåret 2013-14.

Oversigt over bilag vedrørende L 99

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat vedr. lovforslag om alarm- eller pejlesystemer, fra socialministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Ændringsforslag, fra socialministeren
5	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 99

Spm.nr.	Titel
1	Spm., om ministeren vil benytte bemyndigelsen til at fastsætte en grænse for perioden for magtanvendelsen m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvordan ministeren forholder sig til at indsætte en revisionsbestemmelse m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om ministeren vil indføre en indberetningspligt for kommunerne i forhold til magtanvendelsen m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser § 1, nr. 1, m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren vil indsætte en formålsbestemmelse m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om ministeren kan bekræfte, at der altid skal foreligge samtykke fra forældrene forud for anvendelsen af alarm- og pejlesystemer over for målgruppen af børn og unge, til socialministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm., om ministeren vil tage initiativ til, at de børn og unge, der bliver udsat for magtanvendelsen, også får adgang til en uafhængig bistandsperson m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm., om ministeren kan definere, hvad der skal til, før man anerkender, at et barn har klaget m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm., om ministeren vil tage initiativ til, at der udarbejdes en årlig redegørelse over anvendelsen af alarm- og pejlesystemer m.v., til socialministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre retssikkerheden for de børn og unge, der ikke selv er i stand til at klage, til socialministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm., om ministeren kan redegøre for, hvordan retsstillingen er for de børn og unge, hvor forældremyndighedsindehaverne f.eks. har forskellige holdninger til magtanvendelsen, til socialministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at ressourceforhold ikke kommer til at påvirke beslutningen om magtanvendelse, til socialministeren, og ministerens svar herpå
13	Spm., om ministeren vil tage initiativ til, at beslutningen om magtanvendelse træffes af en anden instans end kommunen, til socialministeren, og ministerens svar herpå